

3

7344

AZ ORSZÁGOS
VÉDEGYESÜLET
ALAPSZABÁLYAI.

350

XXI/3.

A Z
ORSZÁGOS VÉDEGYESÜLET
ALAPSZABÁLYAI
ÉS
ALKULÁSÁNAK
BŐVÍTŐ LEÍRÁSA.

ALAPSZABÁLYAI
ORSZÁGOS VÉDEGYESÜLET
ALKULÁSÁNAK

VI

Az országos Védegyesület Pozsonyban az 1844. országgyűlés vége felé alakult. A főrendi s képviselő táblának számosabb tagjai, néhány másokkal egyetemben, azon meggyőződéstől vezéreltetve, hogy a honi műipar felemelése honunk legelső, s már tovább teljességgel nem mulasztható szükségeihez tartozik; s hogy e célra azokon kívül, miket a törvényhozástól, országlástól, s egyesek buzgóságától várhatni, az egyesületi közremunkálás ép olly hathatós eszköz, mint a minő nélkülözhetlen; — közakarattal **Batthyány Kázmér** grófot kérték meg, sziveskednék egy országos Ipar-védegyesület létesítésére az ideiglenes választmány elnökségét elvállalni. Melly kérésnek a tisztelt Gróf teljes készséggel engedvén, elnöklete alatt 1844ki szeptemberben és october elején tartott több ízbeni tanácskozmányban az alakítandó egyesület terve kidolgoztatott, s Pozsonyban és Pesten előlegesen némi aláírások gyűjtetvén, a KK. és RR. országos termőknek az alakító gyűlés megtartása végelti átengedésére folyamodásilag megkerettek. És miután a t. KK.

és RR. ezt nem csak megengedék, hanem egyszersmind az egyesület célja iránti méltánylásukat határozatilag ki is fejezék, az országos Véd-egyesület alakító közgyűlése tömérdek sokaság jelenlétében Pozsonyban, 1844. october 6kán, a KK. és RR. országos teremében gr. Batthyány Kázmér elnöklete alatt, s Perczel Mórícztolnai követ jegyzősége mellett, megtartatott. Ezen alakító közgyűlésben az egyesület alapszabályai átvizsgáltatván, s megalapítottatván, az egyesület állandó

Elnökévé

Gróf Batthyány Kázmér.

Alelnökké

Gróf Teleki László.

Igazgatóvá

Kossuth Lajos.

a középponti igazgató választmány tagjaivá pedig a következők, mindannyian közakarattal, elválasztattak:

Ágoston József, tb. s kir. táblai hit. ügyv.

Almásy Pál, hevesm. követ.

Gróf Andrássy Károly.

Ant József, pesti polgár és vargamester.

Gróf Batthyány Lajos.

Bezerédj István, tolnam. követ.

Beöthy Ödön, biharm. követ.

Császár Sándor, kir. tan.

Csernovich Péter, aradm. követ.

Deák Ferencz, tb.

Eischl János, sz. Fejérvár-városi követ.

Emmerling Károly, pesti polgár és vendéglő.

Fáy András, tb.

Farkas János, kir. táblai hites ügyv.

Frankenburg Adolf, az „Életképek“ kiadó szerkesztője.

Fehérváry Miklós, honthm. követ.

Fényes Elek, tb. a magyar gazd. egyc. előadója.

Gozsdu Manó, kir. tábl. hites ügyvéd, postvárosi választott polg. és a n. e. görög iskolák alapítványára felügyelő választmány tagja.

Haazmán Ferencz, budavárosi követ.

Hajnik Pál, táblai ügyvéd s a pesti nemzeti casino igazgatója.

Dr. Havass Ignác.

Karácsonyi László, torontalm. követ.

Kendelényi Károly, tb. és kir. táblai ügyv.

Kanicz Manó, nagykereskedő.

Kiss Károl m. ac. tag.

Kirner József, pesti polg. és puskműves.

Klauzál Gábor, esongrádm. követ.
 Kostyál Ádám, pesti polg. és szabó.
 Kölber Fülöp, pesti polg. és kocsigyárnok.
 Kubinyi Ferencz, nógrádm. követ.
 Kuthy Lajos, m. acad. tag.
 Liptay János, pesti polg. és vargamester.
 Lónyay Gábor, zempléni. követ.
 Molnár György, pesti polg. és gombkötőmester.
 Nyáry Pál, pestm. főjegyző.
 Báró Orczy Lajos.
 Patay József, tb.
 Pázmándy Dénes, komáromm. követ.
 Perczel Mórócz, tolnam. követ.
 Pulszky Ferencz, tb.
 Gróf Ráday Gedeon, pestm. követ.
 Rozmanih Antal, pesti választott polg. és szabó.
 Steinil Ferencz, pesti választott polgár, és
 asztalos.
 ifj. Szabó Pál, a magyar keresk. társaság i-
 gazgatója.
 Szemere Bertalan, borsodm. követ.
 Szentkirályi Mórócz, pestm. követ.
 Tóth Gáspár, pesti polg. és szabó.
 Valero Antal, pesti választott polg. és selyem-
 gyárnok.
 Gróf Vay Dániel, korponai követ.
 Vörösmarty Mihály, m. acad. tag.
 Weisz Bernát, nagykereskedő és a magy. jég-
 kár ellen biztosító társaság igazgatója.

Báró Wenkheim Béla.
 Báró Wesselényi Miklós.
 Wieser Antal, budai polg. és molnár.
 Gróf Zay Károly.

Iparegyesületi biztosok:

Csanády Ferencz, iparegyesületi jegyző, és
 ügyvéd.
 Liedemann Frigyes, nagykereskedő.
 Simon Florent, iparegyesületi ügyész és vál-
 tójegyző.
 Dr. Vállas Antal, a természet- és erőtannak
 rendes előadója, valamint a természet-
 és vegytani szakosztály tagja az ipare-
 egyesületnél.
 Wargha István, a magyar tudós társaság le-
 velező tagja.

Jegyző:

Tóth Lőrincz, h. ügyvéd, váltójegyző s m.
 acad. tag.

Pénztárnok:

Stulker Ferencz, ügyvéd, s váltójegyző.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

**AZ ORSZÁGOS
VÉDEGYLET
ALAPSZABÁLYAI.**

C Z É L.

1. §.

Az országos védegyelet' célja az ország piaczat' helyföldi iparművek' fogyasztásával a honi műipar' számára biztosítani, s ekép' egy részről a honi ipariüző osztályok munkásságának jutalmazóvá, s gyümölcsözővé tétclével a műipari szellemet felébreszteni, ápolni, s élénkíteni; más részről pedig gyárok, és iparvállalatok keletkezésének, vagy munkásságuk kiterjesztésének előmozdításával arra törekedni, hogy az ország műipari szükségei belföldi szorgalom által mindég növekedő kiterjedésben fedeztessenek; miszerint a honi műipar kifejlésével nem csak a honi nyers termékek a lehetőségig értékesitessenek, hanem általában is a külföldi gyártmányok, és kézművek az ország piaczaról lassanként kiszorítván a pénznek külföldi árukért kiözönlése meggátoltassék; s ekép' a Nemzet azon anyagi önállásra emeltessék,

melly egyedül képes nem csak a naponként ter-
jengő elszegényülésnek halárt vetni, hanem egy-
szersmind ipart, és szorgalmat, és a mi ebből
következik, jólétét terjeszteni hazaszerte.

Az aláírás módja, tárgya, és biztositéka.

2. §.

Az egyesület tagja rang, és nemkülömb-
ség nélkül minden magyar, és erdélyi országi,
és a kapcsolt részekből lehet, ki nevének az e-
gyesület által szét bocsátott, s bocsátandó alá-
írási ívek valamelyikére beírásával magát az or-
szágos védőgyűlés tagjává sorozván, ez által be-
csületszavának ezen alapszabályok értelmében le-
kötésével arra kötelezi: hogy 1850dik évi oc-
tober első napjáig csak honi mesteremberek által
fog dolgoztatni, s általában minéműségrei tekün-
tet nélkül semminémű iparműczikkből, mellyből
lakvidéken belföldi kapható, tudva külföldit nem
veszen, nem csináltat, nem visel; s tőle függő
gyermekai, vagy gyámoltjai, s azon cselédjei
által, kiket ruházattal ő lát el, nem viseltet.

3. §.

Azonban minden aláírónak szabadságában
áll, magát többre, az az arra is kötelezni: hogy

ha valamely iparműczikkből belföldit nem kap-
hatna is, külföldit még sem vásároland, és vise-
lend; valamint más részről szabadságában áll
magát kevesebbre is kötelezni, az az kivételeket
tenni, mellyekre nézve belföldi iparműczikkekre
szorilkozni magát nem kötelezi.

4. §.

Ezen több, s kevesebb kötelezés tekinteté-
ből az aláírási ívek egy rovattal lesznek ellátva,
ily fejezetével „különös kikötések.“ Ezen rovat-
ban azok, kik szorosán, s egyszerűen csak a
2. §. értelmében kötelezik magukat, semmit sem
irandnak; a kik magokat az aláírási ív fejezete
szerint arra: hogy a mit belföldit kaphatnak,
külföldit venni, s viselni nem fognak, kötelezik
ugyan, de némelly kivételeket tenni kívánnak,
ezen kivételeket nevük mellett a „különös kikö-
tések“ rovatába feljegyzendik: a kik pedig a
3dik §. értelmében magokat többre kötelezik, az
az külföldi iparműczikkekről általjában lemond-
danak, nevükhez ugyan azon rovatban e szava-
kat iktatandják: „semmi külföldi iparműczikket
nem veszen“ s ha mégis ezen általjános kötele-
zés alul némelly kivételeket kívánnának tenni,
azokat kötelezésük' fentebbi szavai mellett vilá-
gosan megjegyzendik.

5. §.

Hogy tehát azok' számára, kik némű kivételeket akarnának aláírásukhoz csatolni, azonban az iparművek külömbféle nemeinek elnevezésében nem éppen járatosak, az aláírás megkönnyitessék, külön lajstromok is készítendők, melyeken a Magyar, és Erdély országban, és a kapcsolt részekben már készített iparművek nevei sorszám szerint feljegyzendők, melly lajstromok azoknak, a kik kívánják, a végett kiadandók, hogy a rendes aláírási ívek „különös kikötések“ czimű rovatában a szándéklott kivételeket akár az iparműczikkek névszerinti kijelölésével, akár pedig csak ezen lajstrom sor számaira hivatkozással is feljegyezhessek.

6. §.

Nehogy azonban a honi műipar védletének azon barátait, kik magukat külömben arra is köteleznék, hogy akár legyen valamelly iparműczikk belföldön kapható, akár nem, külföldit venni még sem fognak, némű kivételek tételére azon gondolat vezérelje, hogy a külföldi áruk, s szerek tilalmának szélesb értelmet tulajdonítanak, mint ezen országos védegyesületnek czéljában van; nagyobb világosság okáért nyilván megjegyzeztük: hogy a honi műipar ápolása czéloztatván ezen egyesület által, a nemzetet szellemi kifejlés

tekintetében a mivel világ többi nemzeteitől elszigetelni nem csak szándokban nincs; tudományos, és szépművészeti tárgyak tilalmára tehát nem csak nem terjeszkedik; sőt szorosán a műipar körében is az egészség fentartására való szereken kívül, még azon szerek, és áruk tilalmazása sem czéloztatik, mellyek a mező gazdaság, s műipar emelésének, s okszerűbbé tételének segéd eszközei lévén: külföldről vitelük nem csak a honi elszegényítő inproductivus kiadások közé nem sorozható, sőt inkább productiv gyümölcsöző kiadások lévén, éppen az egyesület czélja, s érdekében kívánatosak. Világosan megjegyzeztelvén még az is: hogy az aláírási kötelezés a mesterség és kereskedés üzletére, mint szinte az ahoz megkívántató anyagok, és szerek használatára, vételére, és eladására ki nem terjesztetik.

Ezeknél fogva világosan megjegyzeztetik, hogy a tudományos, és szépművészeti kifejlődés eszközei, millyenek: könyvek, térképek, tervrajzok, tudományos gyűjtemények, tanszerek, gépek, és minták, hasonlóan a szépművek is, u: m: képek, rajzok, szobrok, s szépművészeti egyéb öntvények, vagy faragványok, ritkaságok, és zeneművek, továbbá gyógyszerek, s orvosi segéd eszközök, nemkülömben mezei s kerti növények, völemény magvak, állatok, s gazdasági szerszámok, valamint a gyár, s műipar tehát mechanica, és technica körébe tartozó szer-

számok, gépek és minták is; végre pedig mind azon nyers, vagy fél nyers anyagok, mellyek productiv feldolgozás végett hozatnak be, a véd-egyesület által czélzott kirekesztésbe nem foglaltatnak. Mint szinte a kereskedőket, s mesterembereket illetőleg nyilvánítatik: hogy aláírásuk kötelezettsége kereskedésük, s mesterségük üzletére ki nem terjed.

Ha tehát valaki a 2dik §bani kötelezettség alul, akár pedig általában minden külföldi iparműczikk használatának elmellözése alul csak illy nemű tárgyakat kívánna kivenni, millyenek itt ezen szakaszban elszámoltattak, s körül irattak; azok iránt semmi különös kikötést nem szükség tennie; mert azok már az alapszabályok által ki lévén véve, az egylet ülalmazó czélja alá nem tartoznak.

7. §.

Az aláírási iverk az alapszabályokkal egyetemben vidéki körülményekhez képest, a magyar mellett, még a vidékenként leginkább honos nyelvekre fordítva is kiadandók; — s azok által lakre most az alakító közgyűlés, később pedig az alakítandó igazgató választmány, s vidéki biztosságok által is aláírás szerzés végett bizva lesznek, ugyan csak az illető vidéki biztosságoknak beadandók; onnan az aláírt tagok nevei, lakásai,

aláírásuk ideje, a díj, mellyet beavatásul fizettek, s netalán különös kikötéscik, a vidéki biztosságok névkönyvébe bejegyzendők, s ezek által az igazgató választmánynak is feljelenendők, melly azokat az egyesület összes névkönyvébe iktalandja.

8. §.

Az egyesület jelenleg 1844diki october 1ső napjától 1850diki october 1ső napjáig, tekát 6 évre alakul, s minden ezen 6 év folytában történcndő aláírás csak 1850diki october 1ső napjáig kötelez. — Az 1850dik évben tartandó közgyűlés a körülmények, s az eredmény számba vételével az egyesületet vagy feloszlatandja, vagy újra alakítását munkába veendi. Ha az egylet magát újra alakítaná, akkor a pénztári maradvány, és általában az egyletnek minden néven nevezendő vagyona az újra alakulnak birtokába szálland által. Végképpi feloszlás esetében azonban mind ez az iparegyletnek tulajdonává válandik, az átadás az egylet Elnöke által fogván eszközöltetni.

9. §.

A tagok kötelezettsége a lekötött **becsület szó** kezessége alá helyheztelik.

A tagok' kötelességei, s jogai az egyesület irányában.

10. §.

Az országos védegyesület azon közérzetemnek lévén szülöttje, hogyha öszvevetett vállakkal nem igyekszünk, miszerint gyárlati, s műipari szükségcink a józan Statusgazdaság határai közt a lehetőségig a honi gyár, és műipar által fedeztessenek: a naponként rémítőbben terjedő köz elszegényedés' örvényébe mindinkább löbb, és több honpolgárok' jóléte, szerencséje, s nyugalma fogna sodortatni, s ez örvény elvégre még nemzeti önállásunkat is eltemetvél fenyegetheti; az egyesület tehát megvárja tagjaitól, hogy magukért, hazájukért, s utódjaikért a polgári erény' magasztos kötelességére lelkesülve kitünő buzgalommal szem előtt tartandják, miként az ország' elszegényedését, s családok' romlását következtető folytonos deficit aprólékos egyes kiadások' öszvegéből keletkezik, s azért semminémű kiadást bár még olly parányinak látszassék is, csokélységnek nem tekintendenek, hanem legkissebb kiadásaiknál is emlékezetökben tartandják, miként minden garas, mellyet kiadnak, a nemzet öszes vagyonának alkotó része; tehát minden garassal, mellyen külföldi iparművet vásárolnak meg, vagy honit vásárolhattak,

vagy némi kis nélkülözéssel megakaríthattak volna, a nemzet öszes vagyonát csönkítették meg; s azért hazafüi lelkesedés szülte kötelezettségüket nem nézendik olly terhes napszámmak, mellynek tellyesítésére legkissebb alkalmatlanságot is restellenek, hanem inkább buzgón kikutatnak minden alkalmat, miszerént becsület szavukkal megpecsételt aláírásoknak valóságos sikere legyen; s büszkeségüket nem annyira pazar fényben, mint inkább, ha máskép nem lehet, egyszerű honiaságban keresendik. —

11. §.

Hogy tehát szükségük mindinkább honi iparművek által fedeztethessenek: az egyesület megvárja tagjaitól, miként nem csak magok iparkodni fognak felkeresni a forrásokat, mellyekből ugy magok, mint tagiarsaik szükségüket fedezhessék; hanem egyszersmint azon — legalább azon fő fogyasztási ágakra nézve, mellyekért legtöbb pénz szivárog ki külföldre, minők különösen a gyapjú, gyapot, selyem, és lenszövetek, évi kellékeik körül belöleges mennyiségét az illető vidéki biztoságoknak bemondják; miszerént az öszves bemondások mindazáltal az egyes nevek elhagyásával számba vételvén — az egyesület igazgatósága a szükségét ismerje, s ezen ismeret nyomán a vidékeknek raktárak, mű-

helyek, boltok, es gyarakkali ellátásáról a lehetőségig gondoskodhassék; vagy pedig kijelentesse, hogy egy, vagy más vidéknek a' kivánt arukkali ellátása még nem eszközölhető. — Hasonlóképpen

12. §.

Nem kötelezi ugyan, de reményli az egyesület, hogy tagjai a vidéki biztosságoknak a valóságos fogyasztásról is adatokkal szolgáljanak; miszerént a honi iparművek, kivált pedig gyarművek szorgalma, emelkedése, s terjedése lehető statistikai világosságban tartathassék.

13. §.

Minden tag köteles aláírása alkalmával az egyesület köz költségeinek fedezésére, úgy ezéjainak előmozdítására, egyszer mindenkorra legalább is egy ezüst huzast fizetni, mi a' tagsági rendes díj minimuma; a' rendes maximum pedig 10. p.frt. Azomban a mint minden tagnak szabadságában áll ezen minimum, és maximum határai közt felvételi díjjal akármelly öszveget fizetni; úgy az egyesület a' vagyonosoktól köszönettel veendi, ha felvételökkor az egyesület köz pénzerejét nagyobb adakozással is gyarapítandják. A fizetett díjt kiki aláírása mellé, egy a végett kijelölt rovatba beirandja, s az ivtartó ke-

zébe azonnal lefizetendi; — aláírása már magában is nyugtaltványul szolgálván.

A díjak az ivtartók által a vidéki biztosságoknak beadandók. — Azomban az egész 6. év leforgása alatt ezen egyszeri fizetésnél több senkitül semmi szin alatt nem követeltethetik.

14. §.

Az egyesület minden tag' buzgóságától megvárja, hogy kivált az első év lefolytában legalább egy taglársat szerzend, s az egyesület tagjai névsorába beiralandja.

15. §.

Kedvesen veendi továbbá az egyesület azt is, ha tagjai lakásuk ajtajára azt, hogy „**magyar országos védegyleti tagok**“ kifüggesztendik, vagy más ilyenmü felirással például: „**itt csak honi iparművek vásároltatnak**“ hazafüi buzgóságukat nyíltan bevalják, miszerént az iparműves osztályok, és kereskedők a honi müipar gyarapítására; a honpolgárok pedig általjában a példa követésére ez által is ösztönöztessenek.

16. §.

Minden tagnak egyenlő joga van az egyesületi tagok illető vidéki gyűléseiben, s azoknak

tanácskozásaiban, határozataiban, választásaiban részt venni, a vidéki biztosságok tagjaivá, s az egyesület évenkénti közgyűléseire képviselővé választani, az egyesület igazgatási könyveit akár mikor megtekinteni, sőt a központi közgyűlésekben is tanácskozólag részt venni.

17. §.

Minden tagnak szabadságában állandó külföldön utazása, vagy tartzkodása közben külföldi kezméket, s készítményeket megszorítás nélkül, de csak az országba visszatérteig használni; visszatértekor aláírása értelmében kötelezettsége azonnal ismét beáll.

18. §.

Az aláírás alkalmával már birtokba lévő külföldi kezmékre, és árukra a kötelezés ki nem terjedvén, azok továbbra, és végképpen is felhasználhatók.

Az Egyesület Kormányzatáról.

19. §.

Az országos védegyesület egész Magyarbont, Erdélyt, s a kapcsoló részeket magában foglalván, minden vidéki osztályok összeségéből,

egy osztatlan egyesületet képez; — Kormányzatát képezik:

- a) Az egyesületi közgyűlés.
- b) Az elnök az igazgató választmánnyal, s központi hivatalnokokkal.
- c) A vidéki biztosságok.
- d) A vidéki gyűlések.
- e) Az aláírási iktatók.

Az Egyesületi Közgyűlésről.

20. §.

Az egyesület első alakító közgyűlését Pósonban october 6kán a KK. és RR. országos teremében, gróf Batthyány Kázmér ideigleni elnökele alatt megnyitván, mindenek előtt definitive elnököt választ; azután az alapszabályokat átvizsgálja, megálapítja, az igazgató választmányt organizálja, s magát alakultnak nyilatkoztatván, a tagok kötelezettségét, s az igazgatás munkálódását azonnal életbe lépteti. Az egyesület alakító közgyűlésében minden aláírt tag egyenlő szavazattal bír.

21. §.

1845től kezdve minden évben Pesten a novemberi vásár második hetének első napján, tehát november 17kén közgyűlés fog tartatni,

kivéven az utolsó, vagy is 1850dik esztendő, melly évben közgyűlés september utolsó napján lesz tartandó. — Országgyűlési időszakban a közgyűlést az igazgató választmány az országgyűlés helyére rendelheti.

22. §.

A közgyűlések helye, határnapja egy hónappal előre, vagy hírlapok útján közzé fog tétetni, vagy pedig az egyesület elnöke levél által fogja azt a vidéki biztosságok elnökeivel tudatni, kik azt vidéki gyűléseikben kihirdetik.

23. §.

Az egyesület közgyűlésén az egyesület elnöke akadályoztatása esetében az alelnök, s ha ez is akadályozva volna, az elnöklend, kit a jelenlévők arra felszólítanak, a tollat az egyesület jegyzője vezeti.

24. §.

A közgyűlésben az elnökön, és az igazgató választmány minden tagjain kívül még a vidéki biztosságok tagjai, s a vidéki gyűlések önkeblökből választott küldötjeik birnak, még pedig minnyájan egyenlő szavazattal, általános többség határoz, szavazatok egyenlősége eseté-

ben az elnöke dönt. — A tanácskozásban minden jelenlévő egyleti tag is vehet részt, de határozó szavazattal nem bír.

25. §.

Az egyesületnek minden ügy köz, mind igazgató választmányi, s vidéki gyűlései nyilvánosok, s mindenütt bárki által szabadon megtekinthető nyilvános jegyzőkönyvek vezetnek.

26. §.

Szükség esetében az elnök rendkívüli közgyűlést is hívhat egybe; az igazgató választmány megkeresésére pedig öszvehívni köteles.

27. §.

A közgyűlés gyakorolja a legfőbb intéző hatalmat az egyesület ügyeiben, számon kéri az alapszabályok végrehajtása körüli eljárást az illetőktől; az elnököt, igazgatót 6. évre, az alelnököt, s igazgató választmányi tagokat pedig 1. évre, minden évben megválasztja, utasítja, és számoltatja. Az igazgató választmány tartozik az egyesület, s különösen a pénztár állapotjáról, s mindennemű munkálatiról jelentést tenni, valamint a jövő évi költségvetést is bemutatni.

Ollynemű rendkívüli nagyobb szerű kiadások, melyek az egyesület pénzerejének tetemes részét foglalják el, — mint például bizonytalan nyereségű részvény szerzések, alakítandó gyár-válatoknál, vagy pedig olyanok, melyek nem kamatozásra szánvák, minők: egyes iparüzők segélyezése, találmányok meghonosítása, a honi iparműczikkek forgalmát buzgóan előmozdító kereskedőknek érdempénzekkel kitüntetése, s több efélek csak közgyűlési felhatalmazás következtében eszközölhetők. Általában az egyesület minden ügyét a közgyűlés határozatától függenek; valamint az alapszabályok is csak a közgyűlés által módosíthatók, s választhatók. Mindazáltal az egyesület célját ez sem változathatván, az aláírásoknak kötelezettségét sem fel nem oldozhatván, sem az aláíráson túl nem súlyosíthatván, s 6. év leforgása előtt az egyesületet fel nem oszlathatván, az alapszabályok módosításának joga alább a 79 §ban világosan kivett változhatlan §§ra kienem terjed. Ilahogy a tagok közül valaki az alapszabályoknak változás alá eshető pontjai megigazítását vagy módosítását szándékolja indítványba hozni, tartozik a közgyűlés határnapja előtt legalább 3. hónappal ebbéli javaslatát írásba foglalva az ig. választmány elébe terjeszteni, ki is azt nyomban a vidéki igazgatóságokkal közölven, és a közönség tudomására juttatván, a közelebbi közgyűlésre tanácskozás tárgyául kijeleli.

Ugyan ekképp köteles eljárni az ig. választmány, az ön maga által tervezett módosításoknak közgyűlési tárgyalatására nézve. A kitűzött határ-időn túl beadott, vagy éppen a közgyűlésen rögtönzött javítási indítványok a jövő közgyűlésre halasztandók. Egyébként a kiszabott úton tárgyalás alá került alapszabályi módosítások megálapítására, és végzés melletti elfogadására a közgyűlési tagok két harmadának belé egyezése kívántatik meg.

A z Eln ö k r ö l.

28. §.

Az egyesület elnöke az alakító közgyűlés által az egész 6. évi folyamra megválasztatván, többé választás alá nem esik. Ő elnököl úgy a közgyűléseken, mint az igazgató választmány üléseiben. Amazok helyét, s idejét ő tudatja a vidéki biztosságokkal. Rendkívüli közgyűlést, ha szükségesnek látja akármiikor összehí, az igazgató választmány megkeresésére pedig összehív tartozik. — Az igazgató választmányt szintűgy akármiikor összevgyíjtheti, s szavazat egyenlőség esetében eldöntő szavazattal bir. Az egyesületet minden közáalományi hatóságok irányában az ő elnöki aláírása képviseli, nélkü tartoznak a vidéki képviselők megbízó leveleiket bemutatni; ő adja ki a középponti hivatalnokok megbízó leveleit, s

utalványozza fizetéseiket, egyszersmint folytonos felügyeléssel kíséri eljárásaikat, a pénztárt, levél, s irománytárt akármikor megvizsgálhatja, számban vételét elrendelheti; a jegyzőt, s pénztárnokot hivatalátul idciglenesen felfüggesztheti, az egyesület pecsétje, melly illy körülírással bírand: „a magyar országos védegyelet pecsétje“ nála van letéve, s az általa minden az egyelet illető levelezéséknél használtatik, s általában hivatásához számitandja az alapszabályok végrehajtására ügyelni, s az egyesület ezéjját, sikerét, és tekintélyét mindenkép fentartani, s előmozdítani.

Az Alelnökről.

29. §.

Az alelnök közgyűlés által egy évre választatik, de mindenkör újra választható. Az elnök távollétében ő elnököl úgy a közgyűléseken, mint az igazgató választmány ülésében, mellynek szavazattal bíró tagját képezi, egyébként az elnök távollétében, mind azon jogokkal bír, s kötelezettséggel tartozik, mellyek az elnökre néve a 28. §ban kijelölvék, mellyeknek gyakorlata, s tellyesítése tekintetéből az elnök öt valahányszor Pestről eltávozandó, távozásáról értesítendi, s távolléte idejére az egyesület pecsétét is neki adandja át.

Az igazgató Választmányról.

30. §.

Az egyesület egy, és osztatlan testület lévén annak a szabályok értelmébeni kormányzata Magyar, s Erdély ország, s a kapcsolt részek minden vidékeire nézve az igazgató választmány hivatásához tartozik, mellynek székhelye Pest.

31. §.

All pedig az igazgató választmány az elnökből, alelnökből, igazgatóból, pénztárnokból, jegyzőből, s a közgyűlések által évenként egy évre választandó 55. választmányi tagból, kikhez még 5. iparegyesületi biztosok járulandnak, kiknek saját igazgató választmánya köréből ki nevezésére azon rokon irányu egyesület hazafiúi buzgalommal felfog kéretni. Mindezek az igazgató választmányi üléseken egyenlő szavazattal bírnak. Érvényes határozat hozatalára legalább is 9. tag jelenléte szükséges. Hivatalnoki rendes díjt, az igazgatón, jegyzőn, s pénztárnokon kívül senkisésem híz. Az igazgató választmányi tagok minnyájan újra is megválaszthatók, s e mellett a vidéki biztosságoknak is tagjai lehetnek.

32. §.

Minden két hétben rendszerent egy választmányi ülés tartatik; rendkívüli pedig mindannyi-

szor, valahányszor az elnök, ennek távollétében az alelnök, s mindkettejük távollétében az igazgató által egybehivatik; 5 választmányi tag, vagy az igazgató kívánatára öszve kell lenni a választmányt, s abban az elnök, vagy alelnök annak távollétében pedig azon választmányi tag elnököl, kit a jelenlévők arra megbiznak; de az igazgató nem elnökölhet.

33. §.

A választmányi ülések nyilvánosak, s az egyesületi jegyző által vitt, s aláírt nyilvános jegyzőkönyvekkel bírnak, mellyek a mitnt meghitelesítetnek, az elnök, vagy elnökdött más tag, s még két választmányi tag által aláíratnak.

34. §.

A választmányi ülések rendszeren jegyzőkönyv hitelesítéssel, s a határozatok végrehajtásának számon kérésével kezdődnek.

35. §.

Az egyesület működéseinek kormányzása, közgyűlésileg megállapított szabályainak, s rendeleteinek életbe léptetése, s általában az egyesület terjesztése, minden céljainak, mellyek ezen alapszabályok 1ső §ban kifejezvék — valósítása az i-

gazgató választmány kötelességéhez tartozik. Köteles tehát az egyesület minden ügyeit folytonos éber szemmel tartani, a vidéki biztosságokkal folytonos viszonyban s öszeköttetésben állani, jelentéseiket elfogadni, sőt megkivánni; őket a teendők eránt utasítani, minden méltányos kívánat tellyesítéséről, minden hiány kipótolásáról a lehetőségig gondoskodni; az egyesület minden tagjainak számát, igényeit, s a műipar statisticáját örökös világosságban tartani; ő szolgálnd kapcsul a vidéki tagok, s a honi gyárnokok, s honi iparmű kereskedők közti viszonyban, igyekezni fog kieszközölni, hogy a vidékek szükségét fedeztessenek, az egyesület tagjainak hazafiúi buzgalma, s a honi műipar emelésére irányzott lelkesedése szerfeletti drága árszabásokkal ki ne zsákmányoltassék; tudósítandja a vidéket arról, hogy mi, kinél, minő mennyiségben, minőségben, s árért kapható; s ha ezen tudósítások nyomán a vidéki gyűlések vevőkül ajánlkoznak, közbenjárásával kieszközölni, hogy alkalmas vidéken raktárok nyittassanak, mellyekben az illető honi gyártmányok, és készítmények mindenki által a kívánt igaz minőségben, és mennyiségben megszerezhetők legyenek. Élesztetni fogja a fogyasztók hazafiúi buzgalmat, serkenteni az iparúzó szorgalmát, s iparkodását; napfényre vonandja az ismeretlen iparműves érdemét, a pénztár erejéhez képest olcsó kölcsönökkel vagy köz-

gyűlési határozatok nyomán segedelmezésekkel is utba segitendi a kezdőt, s kölcsönrel, vagy nyers anyagokra nézve hitel kieszközölésével gyámolitandja a terjeszkedőt, ki már művével tet-
szést vívott ki magának a közönségnél, de kor-
látolt körülményei miatt a szaporodó igénynek
meg nem felelhet. Különösen pedig Pesten iparmű-
csarnokot létesítend; igyekezni fog kieszközölni,
hogy az a honi műipar legkülömbözőbb nemei-
nek folytonos áruboltja legyen, az árulási keze-
lés elváltalása iránt a magyar kereskedelmi tár-
sasággal egyezkedendik, a beküldött árukra kel-
lő óvatossággal pénzt előlegezend, eladáskor ka-
matjaival egyetemben megtérítendőt; gondal lé-
szen, hogy a gyárnokok eladás végett beküldött
áruikkal egyetemben mustrákat, és árjegyzéke-
ket is küldjenek be, s ha ez utóbbit szerfelett
drágának találná, aziránt az illető gyárnokkal
egyezkedendik; s az ajánlatokrol azon vidéki biz-
tosságokat, mellyeknél egy vagy több áru nem-
ben hiányt tud fenforogni, értesítendi. Mindenné-
mű gyároknak, de kivált gyapju, gyapot, vá-
szony, selyem, és bőr-gyároknak keletkezését;
a már létezőknek pedig üzleti gyarapítását ré-
szint részvény-társaságok létesítése, részint fo-
gyasztási piacoknak bizonyos évekrei biztosítása
által eszközöndi; utóbbi esetben azomban gon-
dal léssen, hogy azon vidékek, mellyek egy vagy
más gyármű fogyasztásának biztosításával a gyár

alapítást elősegíteni ajánlkozandnak, viszont biz-
tosítva legyenek, miszerint a külföldről szállítani
szokott árukkal mind minőségben, mind árban
versenyezhető árukat kapjanak. Gyároknak rész-
vény társaságok utjáni alapításában kellő óva-
tossággal, s közgyűlési utasítások határai közt,
az egyesület pénzével magát az egyesületet is
részesheti, úgy mindazáltal, hogy az egyesület
egyéb munkálatai e miatt hiányt ne szenvedje-
nek. — Töbnyire azon kereskedőkről, kik honi
iparmű czikkeket szerite árasztásával, és nagyobb
mennyiségbeni eladásával az egyesület irányában
maguknak érdemet szereztek, a közgyűlésre je-
lentést, és azoknak érdem pénzekkel kiüntelése
végett ajánlást teend.

Első rendű köteleességei közé soroztatik to-
vábbá az igazgató választmányának az egész o-
gyesületre nézve valamint a vidéki biztosságok-
nak vidékeikre nézve, hogy mindennemű csalá-
sok, és kijátszások elhárítassanak, e végett a
honi kelméket kiszolgáltató kereskedők, és azok
árui felett óvatos őrködést folytassanak, s azért
gondoskodniok kell, hogy a honi kelmék, és
kézművek állandó helyegekkel, s ismértető je-
gyekkel látassanak el, a gyárnokok, s kézmű-
vesek részéről illő bizonyítvány mellett juttassa-
nak az egyesülettel szövetkező kereskedők kezéhez;
ezek pedig a honi áruk eladásáról különös köny-

vel is vezessenek, s vagy azoknak átvisgálását megengedjék, vagy legalább időszakonként hiteles kivonatban közöljék az igazgató választmánnyal, vagy vidéki biztossággal, hol, mennyit? s ha lehet kinek? adták el. Nehogy azonban mind e mellett is az egylettel szövetezett kereskedők által, a honi készítmények elfogyasztása esetében idegen áru csempésztessék a vevők birtokába, azon kereskedők értesítendők, miképp ha illy kijátszásban részeseknek tapasztallatnának, az igazgató választmány által a család országszerte kifog hirdetetni, véloki minden őszeköttetés azonnal megszakítatik, s az egyesület tagjai felfognak szólítani, hogy tőlük soha semmit ne vegyenek. — Azon gyárnokok, kézművesek, és kereskedők, kik az egylettel szövetezendnek, erről az igazgató választmánytól bizonyságlevelet kapandnak; s boltjaikat ezt kijelentő czimzettel látandják el. — Egy szóval az igazgató választmány az egylet minden munkálatainak gyűlpontja leend, szellemet öntend a műipari s fogyasztási mozgalmakba, s azt élteci, vezérli, elősegíti.

36. §.

Az igazgató választmány teendőihez tartozik még közpénztárnokot, és jegyzőt választani: kiket visszaélés esetében hivataluktól elis mozdíthat. — Az igazgató által választandó írkokok

és szolgák fizetését szintűgy a választmány határozza meg; utalványozza a pénztár mindennemű kiadásait, és számot veszen a pénztárnoktól, gondoskodik: hogy mindig elegendő pénz legyen rendelkezhető állapotban; azonban a folyó szükségeket halladó pénzek iránt gonddal lenni tartozik, hogy gyümölestelen ne heverjenek, s azokat a mennyire csak lehet a gyár, és műipar ápolása körében forgatandja.

37. §.

Az egyesületet őszvesen érdeklő mindennemű kiadásoknak, minők az igazgatási költségek, hivatalnokok díja, levelezések, tudakozódások, adatgyűjtések, és nyújtások, nyomtatványok, előlegezések, segélyezések, gyár, és raktár alakítás, és gyárnokokkal, kereskedőkkel szövetezés végetti utaztatások s a t. fedezésére; azon díjaknak, mellyeket a tagok aláírásuk alkalmával fizetnek, fele része a vidéki biztosságok által az egyesületi pénztárba fizetendő, ezen díj őszveg hat részre fog felosztatni, s minden évben egy hatod rész az egyesület költségeire fordítható, mellyeknek elrendezésével a közgyűlésre pontos jelentés terjesztésének kötelessége mellett, s ezen alapszabályok, s közgyűlési határozatok korlátjai közt az igazgató választmány megbíztatik. — Egyébb évi jövedelmek, s ezek közt

a hitelezések kamatai is hasonló arányban használandók. A maradéknak hova fordításáról a választmány javaslatára a közgyűlés intézkedik.

38. §.

Az igazgató választmány kötelességeihez tartozik még az egyesület minden ügyére nézve a lehető legnagyobb nyilvánosságról mint a jog s törvényszerűség s lelkesedés, buzgóság, és siker leghatályosabb eszközeivel gondoskodni, miért is mind azon közgyűlési és választmányi intézkedéseket, mellyeket tudni, és ismerni a közönség érdekében áll, továbbá a tudomására jutott gyárokat, vállalatokat, szóval minden az egyesület céljaihoz tartozó körülményeket, e végett különösen választandó honi hírlapok útján a közönséggel megismertetni, s ha ez nem sikerülne, erre a vidéki biztosságokkal levelezéssel a vidéki gyűléseknek tárgyul szolgálókat, valamint gyűlésekben, s egyéb nyilvános helyeken az élő szó eszközét ernyedetlen szorgalommal használandja. — Gondoskodni fog, hogy egy kis könyvecske nyomtatassék, mellyben az egyesület célja alapszabályai s keletkezésének története egy buzdító felszólítás kíséretében foglalassék; s azt lehető legnagyobb számban ingyen szétosztogattatja, s azontúl minden évben az egyesület állapotjáról, munkálódásáról, személy

s áruforgalmi statisticájáról a jegyző által évkönyvecskét szerkeztet, nyomtat, vagy azt lehető legolcsóbb áron árullatja, vagy pedig legalább amyi példányban leiratandja, hogy minden vidéki biztosságnak egy egy példányt kihirdetés s további lemásolás útján terjesztés végett megküldhessen.

39. §.

Az igazgató választmány, az ország különböző részeiben már ennek előtte keletkezett védegyesületeket hazafiúi bizodalommal felszólítandja, hogy magokat az országos védegyesületbe vidéki osztályokul beolvasztván, a közczelt, egység, s együtt munkálás által sikeresen előmozdítsák.

40. §.

Igyekezni fog továbbá a törvényhatóságoknál, városoknál, és testületeknél hathatós közbejárással kieszközölni, hogy cselédjeik öltözéki szükségzeit, s egyéb kellekeiket honi iparművekkel fedezzék.

41. §.

Ezenkívül felhívatása lesz még az igazgató választmánynak oda irányozni munkálkodását, hogy a honi műipar pártolása, különösen a fel-

sőbb körökben terjedjen, hogy hazánk nagyjai s különösen hölgyei inkább keressenek s találjanak nemes örömet és önérzetet abban, hogy palotáik, termeik s öltözeti szobáik, bár egyszerűbb, de homi — mint pompásabb, de külföldi művekkel díszeskedjenek, szóval, hogy a nagyoknak, és magas állásuaknak varázs példája terjessze szét elevenítő napsugárát a nemzet minden osztályai felett.

42. §.

Az igazgató választmány valamint a vidéki biztosságoktól mindenről jelentést kívánni, úgy viszont minden tetteiről a közgyűlésnek számolni, amazokat utasítani, emennek pedig utasításait végrehajtani tartozik.

Az igazgató választmánynak pecsétje az igazgató kezénél tartatik, és következő körülrással bírand — „a magyar országos védegyelet igazgató választmányának pecsétje.“

Az Igazgatóról.

43. §.

Az igazgató választmánynak fentebb kijelölt hatásköre folytonos szakadatlan munkásságot kívánván az egyesületnek középponti munkálódásaiban rendes díjazás által lekötöztetett hivatalnokokra van szüksége — Ezekközt legelső, s legfontosabb az igazgató.

44. §.

Az igazgatót tehát az első alakító közgyűlés választja 6 évre, visszaélés vagy hanyagság esetében az igazgató választmány által hivatalától felfüggeszthető; de csak közgyűlési határozat által mozdíthatatik el — Az egyesület pénztárából évnegyedi részletekben előre fizetendő 1200 p. frt. évidíjt húz.

45. §.

Az igazgató kötelességéhez tartozik a választmány rendelkezéinek az egyesületi munkálódás practicalai téréen valóságos végrehajtás által életet adni, a könyvek rendes vezettetésére felügyelni; a vidéki biztosságok megkereséseinek mind azon részeit, mellyek a szabályok, s közgyűlési, és választmányi határozatok értelmében azonnal teljesíthetők, haladéktalanul foganatosítani, velök mindent mit tudniok, ismerniök kell, azonnal tudatni, s azért velök folytonos érintkezésben állani, s gyárnokokkal, iparművesekkel, és kereskedőkkel szövetezéseket előkészíteni, s azok iránt az igazgató választmányt mindennemű adatokkal, s felvilágosításokkal ellátni; gyárok, és raktárok alapítása ügyében, ha szükséges lesz, a választmány megbízására, s meghatározandó költség fedezés mellett utazásokat, s az illető helyszínen vizsgálatokat tenni, levelezéseiről ren-

des könyvet vezetni, s azt ülésről ülésre a választmánynak előterjeszteni; szóval az igazgató választmány felelős végrehajtó organumát képezni.

46. §.

Az elnök, és alelnök távollétében a választmányt akármikor összehívhatja, de abban maga nem elnökölhet, mint viszont ha az elnök vagy alelnök jelen van, azoktól akármikor megkivánhatja, hogy nyomban választmányi ülést hirdessenek. Az egyesületet illető pénzértékű hitelek, részvények, kötelezvények, a pénztári szárdába rekesztett különös szekrényekben, az ő, és a jegyző ellenzára alatt őriztetnek. — Halasztást nem szenvedő apróbb mindennapi költségeket egyik választmányi üléstől a másikig legfeljebb 100. p. frtra terjedőket utalványozhat, s a pénztárnok azokat kifizetni tartozik; de az igazgató köteles rendes utalványozási könyvet vezetni, s azt minden ülésre a választmánynak bemutatni. — Az igazgató választmányhoz érkező leveleket ő bontja fel: miszerént a halasztást nem szenvedőkre megfelelőhessen; az igazgató választmány pecsétje az ő kezére van bízva; — ő fogadja a választmány által meghatározandó bér mellett, és meghatározandó számban az írnokokat, és szolgálkat, s azokat körülmény szerint el is bocsájthatja. Ő gondolkodik a kikölcsönzendő egyesületi pénzek rendes behajtásáról; az adósok

álapotját, s az egyesület vagyonának biztosságát szemmel s világosságban tartja; őt illeti az iparmű esarnok vezérletének különösebb felügyelése, az ő elnöklete alatt áll a beküldendő árukrai előlegezések meghatározása végetli cenzori szék; mellynek részletes organizatiója az ig. választmány köréhez tartozik. Ő ügyelend fel a pénztárnok, és jegyző hivataloskodására, a vidéki biztosságok működésit, rendes könyv vezetés mellett világosságban tartja; figyelemmel van minden körülményre, melly az egyesület teendőinek körébe vág; az igazgató választmányt minden előforduló dolgokrol értesíti, s annak általlában egész hivataloskodására, s minden működéseire nézve folytonos jelentéssel, s illetőleg felelősséggel, határozatai iránt pedig engedelmességgel, s buzgó pontos végrehajtással tartozik; — egyéb iránt az igazgató az egyet' elnökével folytonos összeköttetésben álland, neki minden nevezetes eseményeket bejelenteni, mint szinte a választmányi gyűlésre általa felterjesztendő tárgyakrol őt azok' jegyzéke s kimutatása mellett értesíteni tartozik, úgy a választmányi ülésekben, mint a közgyűlésekben szavazattal bír.

A Jegyzőről.

47. §.

Az egyesület jegyzőjét az igazgató választmány 6 évre választja; ki is 600 p. frt. évdíjt

huz az egyesület pénztárából; visszaélés vagy hanyagság esetében hivatalától ideiglenesen az elnök által is felfüggeszthetik; de végképp' csak az igazgató választmány által léssen elmozdítható.

48. §.

A jegyző tartozik úgy a közgyűlések mint választmányi ülések jegyzőkönyveit, s az egyesület, és választmány nevében minden levelezéseket, s egyéb irományokat vezetni; rendes taglajstromot, a levelezésekre, s folyamodványokra nézve iktatványi, a határozatokra nézve pedig kibocsájtási könyvet vinni, az egyesület irományait rendbe tartani, a választmány munkálatairól jelentéseket, s évkönyvet elkészíteni, s az igazgatónak mind azon hivatalos jegyzői dolgokban, mellyekre általa utasítva leend segedelmére lenni; s általában úgy az ő, mind az igazgató választmány utasításait, s rendeleteit hivatása körében pontos készséggel tellyesíteni. Mind azon választmányi ülések' jegyzőkönyveit, mellyeken az egyesület elnöke akadályozva lévén, jelen nem volt, köteles a jegyző neki hivatalosan bemutatni. És általában mind a jegyzőkönyveket, mind a levelezéseket az elnök kívánságára mindenkoron áttekintés végett annak elébe terjeszteni.

49. §.

Jegyző a választmánynak rendszeres tagja, s úgy annak ülésiben, mind a közgyűlésekben szavazattal bír.

A Pénztárnokról.

50. §.

A pénztárnok szintűgy szavazattal bíró tagja az igazgató választmánynak, melly őt 6 évre választja, de visszaélés esetében el is mozdíthatja; hivatalától ideiglenesen az elnök által is felfüggeszthetvén — évi fizetésül az egyesület pénztárából 400 p.frtot huz. A közgyűléseken szavazattal bír. Tartozik évi fizetésének ötszörös értékét, az az 2000 p.frtot biztosítékul kimutatni, mi ha fekvő vagyonban történik, biztosító levelenek be kell tábláztatnia.

51. §.

Csak az igazgató választmány határozata, vagy a folyó költségekre nézve az igazgató utalványa következtében tehet az egyesület' pénztárából fizetéseket. Ennek utalványait azomban a legelső választmányi ülésnek előmutatni tartozik.

52. §.

Az elnöknek, alnöknek, s igazgatónak, s ezek vagy a választmány által megbízandó tagoknak a pénztár, s könyvvezetés átvisgálását akármikor megengedni; october hónap végére pedig évi számadását befejezni köteles, mi szerint

az igazgató választmány azt élevo megvizsgálván, a közgyűlésnek iránta jelentést tchessen. — Egyéb iránt a minden két hótben tartandó rendes választmányi üléseknek mindenkor írásban tartozik bejelenteni a pénztár állapotának summázatát, s a választmányi határozatok nyomán az előleges költségvetést évenként ő készíti el.

53. §.

Az igazgató választmánynak első teendői közé tartozik a pénztár kezelési, és számviteli szabályzatot kidolgozni, melyhez a pénztárnok magát mindenekben alkalmazni köteles.

A vidéki alakító Választmányokról.

54. §.

Ezen hazafiai jótékony egyesület sikerét az ország minden vidékein minél több tagoknak az egyesülethez csatlakozása föltételezvé; az alakító közgyűlés megyékből, kerületekből, városokból, ismeretes buzgalmu hazafiakat nevez ki a végett, hogy az alapszabályok hiteles példányaival, s aláírási ívekkel ellátva, vidékeiken haszerte aláírókat szerezzenek, s a vidéki gyülekezeteket s biztosságokat megalakítsák.

55. §.

Ezen hazafiaktól függvén legnagyobb részben az egyesület' jövedője, az egyesület haza-

fiúi buzgalmtól várja, hogy minden királyi városban, megyei, s kerületi székhelyeken, és általában minden népesebb mezővárosban magából a városból, s körötte fekvő vidékből illy vidéki gyülekezeteket alakítsanak; hazafiai nemes hivatásuk miadaddig meg nem szünendvén, míg országszerte minden királyi, vagy szék, és népesebb mezővárosban az országos védegyesület tagjaiból egy egy vidéki gyülekezet alakítva niacs. Melly végre a melly megyére vagy kerületre nézve több tagokból álló alakító választmány lesz kinevezve, azoknak tetszésétől függend akár együtt működni, akár pedig a megye vagy kerület vidékét magok közt felosztani.

56. §.

Az alakítás pedig eképpen történik: mihelyt valamely városban, s város vidékén legalább is 50 személy magát az egyesület' tagjává beírja; azokat az alakító választmány vidéki nyilvános gyűlésre, tagjai egyikének elnöklete alatt egybegyűjti; az egyesület alapszabályainak illető szakaszait felolvastatja, a vidéket megalakultnak nyilatkoztatja, nyomban a tagok által a vidéki biztosságot megválasztatja, s annak azon aláírási ívet, mellyre a tagok nevei sorozvák, az aláírások alkalmával becedett felavatási díjjakkal e-

gyetemben által adja; s az egyesület igazgató választmányát a történelekről értesítvén, ezzel azon vidékekre nézve alakító eljárását befejezi; s megyében vagy kerületben buzgó munkálódását az alakítás körül más városra s vidékekre intézi; azonban az aláírások szaporításában a már meg alakult vidékekre nézve is buzgólkodni meg nem szünvén; azokat a beavatási díjakkal egyetemben az illető vidéki biztosságnak folyvást beadja; hazafüü buzgalmaért az egyesület méltó köszönetét áratván.

A vidéki Gyűlésekről.

57. §.

Az ekkint megalakítandó vidéki osztályok nem fiok-egyesületek, hanem az egyetlen országos védegyesületnek valóságos egészítő részei, azzal tehát az egyesület céljára s ügyeire nézve folytonos viszonyban és szakadatlan összeköttetésben állanak, s aláírásaikban s pecseteikben magokat az országos védegyesület, például Posony, Buda, vagy Kecskemét vidéki osztályának nevezik. —

Azonban legalább 50 aláírónak kell lenni, hogy magokat illy vidéki osztályá alakíthassák: minél többen vannak ötvenen felül, annál jobb.

58. §.

A fentirt módon alakult vidéki osztályok az általok megalapítandó időben ugy mindazáltal, hogy évi jelentéseik legalább két héttel az egyesület közgyűlése előtt a középponti választmányhoz beérkezlhessenek, évenként rendes közgyűlést tartanak, rendkívülit pedig mindanyiszor, valahányszor az illető vidéki biztosság által egybehivatnak; ezen biztosság 10 tag kiváratára vidéki gyűlést hirdettetni mindenkor tartozik.

59. §.

A vidéki gyűlésekben minden azon vidéki tag egyenlő szavazattal bír; az elnökség a vidéki biztosság elnökét illeti; távollétében pedig azt, kit a jelenlévők arra megkérnek; a tollat a biztosság jegyzője vezet.

60. §.

A vidéki gyűlések szintűgy mint az egyesületi közgyűlések nyilvánosak, s nyilvános jegyzőkönyvet vezetnek; s a biztosság irányában mind azon jogokkal felruházvák, mellyek az egyesület közgyűlését az egyesületi igazgató választmány irányában illetik.

61. §.

A vidéki gyűlések mindjárt alakításuk alkalmával a vidéki biztosságot megválasztják, de

csak egy évre; s a választás minden évben újra történik; a volt tagok azonban ismét választhatók, kivéven ha a vidéki osztály az egyesület igazgató választmánya által arról értesítettnek, hogy a vidéki biztosság az egyesület irányában kötelességét nem teljesítette, melly esetben a biztossági elnök, jegyző és pénztárnok újra nem választható.

62. §.

A vidéki osztályok az egyesület egészítő részei lévén; ezen alapszabályokat s az egyesületi közgyűlés határozatait kötelezőknek ismerendik; egyébiránt vidéki belügyekre nézve szabályokat alkothatnak, mellyek azonban az egyesület alapszabályaival s közgyűlési határozataival nem ellenkezhetnek.

63. §.

A vidéki gyűlések tagjaikat többre mint a mennyire ezen alapszabályok nyomán aláírásaik által kötelezvék, nem kötelezhetik, s aláírási kötelességük atal sem oldozhatják fel, egyszersmind ezen alapszabályok 2ik szakasza szerénti felavatási díjfizetésen kívül az egyesület fenállásának egész 6. évi időszaka alatt semminémű fizetésre nem kötelezhetik; fenmaradván mindazáltal azon szabadság, hogy a vidéki osztály javára, szabad akaratból akárki akármiként adakozhassék.

64. §.

A vidéki osztályok kiadásainak fedezésére, az oda tartozó tagok felavatási díjjainak fele része fordítandó, másik fele az egyesületi pénztárra felküldendő; ezen felavatási díjoknak a vidéki osztályokat illető fele szintűgy 6 részre, a 6 évi költséget fedezendőre lesz felosztandó; s ugy kamatozására mint kiadásaira nézve a vidéki gyűlések rendelete szerint akként kezelendő, mint az az egyesületi pénztárra nézve fentebb ezen alapszabályokban megírva van.

65. §.

A vidéki közgyűlések saját vidékékre nézve, tagjaik irányában mind azon intézkedési hatósággal bírnak, mellyel az egyesületi közgyűlés az egyesület irányában fel van ruházva; jegyzőkönyveiket mindazáltal az egyesület igazgató választmányának minden gyűlések után 14. nap alatt felküldeni, s vidékek állapotjáról, s minden munkálódásaikról, különösen pedig a tagok számáról s pénztárok mibenlétéről és számvételéről évenkénti rendes gyűlésekből részletes jelentést adni tartoznak, miszerint az igazgató választmány, s általa az egyesületi közgyűlés az egész országos egyesület állapotját folyvást ismer-

hesse; s az egyesület céljainak, vidéki körülmények szeréni előmozdításáról, a szükségek fedezéséről, s hiányok pótolásáról gondoskodhasanak; — az egyesületi közgyűlés, s igazgató választmány ennek folytatani utasításait a vidéki közgyűlések biztosságai által végrehajtani, s az egyesület célját, javát, kiterjedését sikeresen előmozdítani tartozván.

66. §.

Ezen jelentésekben foglalandó különösen az is, minő hajlam mutatkozik a vidékeken a gyár-és ipariüzlet iránt; honnan szokták a tagok műipari szükségüket fedezni; melly vidék minő kedvező helyzettel ajánlkozik egy vagy más gyár alapítására; minő a népesség osztályzat szerint; minő karban van a kézművek üzlete, mi a nép hajlama, szorgalom s munkásság tekintetében; minő a napszám, élelem kereset; van-e vízerő, fa-kőszén; mik a legszokottabb természetmennyek; vannak-e gyárok vagy honi készitményi raktárok; hol és minő kezekben van a vidéki kereskedés fohelye; minő honi ipar műcikkeiben szenvednek hiányt, avagy fogyatkozást; mikép igyekeztek azt fedezni, s kipótolni; kikkel léptek a honi ipar műcikkkel ellátás iránt egyezkedésbe; s ha ez talán nem sikerült, minő okokban fekszik a felakadás; s melly uton módon

gondolnák vagy kívánnák a hiányt a központi igazgató választmány gondoskodásával fedezendők?

67. §.

Ha valamely vidék gyárászati szükségeinek fedezése végett akár egyenesen, akár pedig az igazgató választmány közbenvetésére valaki gyár-alapításra, vagy raktár nyitásra azon feltétellel ajánlkoznék, ha számára azon vidéken bizonyos mennyiségű árukelet az egyesületi tagok által biztosítatik, ezen biztosítás kötelezettsége csak azon tagokra terjedhet ki, kik a vidéki biztosság előkészítő eljárása nyomán abban megegyeztenek; illyesmire a vidéki gyűlés többsége a kevesebbséget nem kötelezhetvén.

68. §.

A vidéki közgyűlések egyébiránt ezennel felszólítvák, hogy igényeiket s kívánataikat az egyesületi igazgató választmánnyal közöljék, mely azokat a lehetőségig kielégíteni legkedvesebb hivatásának ismerendí; de felszólítvák egyszersmind, hogy az egyesület céljainak fogatosítására munkás buzgalmat fejtsenek ki, és saját szükségiken mindenek felől magok segíteni igyekezzenek.

69. §.

Végre a vidéki közgyűlések teendőihez tartozik a egyesület közgyűlésére tagokat válasz-

tani, kik az egyesület határozataiban részt vehetnek, s a vidékek specialis érdekeit s kívánatait képviseljek, küldhetnek pedig 50től 100 tagig egy képviselőt, azonfelül minden 100 tagtól még egyet, 50nél több 100nak, 50nél kevesebb pedig semminek sem számítatván.

Ila valamely tag több vidékek által választatnék el képviselőül, még is csak egy szavazattal bírand, mert a curiatus szavazat eszméje az egyesület alap szabályaiból ki van rekesztve.

A vidéki Biztosságokról.

70. §.

A vidéki biztosságok állanak egy elnökből, jegyzőből, pénztárnokból, s legalább 6 biztossági tagból, kiknek számát azonban a vidéki gyűlések megszoríthatják, s kik mindnyájan ugyan csak a vidéki gyűlések által, de csupán egy évre, titkos szavazat útján választathatnak, minden tag újra is választható, kivéven a 61. §-ban esetet; fizetést nem húznak.

71. §.

A vidéki biztosságok elnökeinek (kik a vidéki gyűlésben is elnökölnék) távollétében az illető az elnökséget, kit a biztosság jelenlévő tagjai választanak; üléseik nyilvánosak, s nyilvános

jegyzőkönyvet vezetnek. A pénztár kezelését, s könyvvezetési és számoltatási rendet; — nemkülömben azt is, hogy hol, s minő időkbén tartandnak rendes biztossági üléseket, hány tagnak kell jelen lenni, hogy érvényes határozat hozathassék s a t. magok rendezendik el, februaradván helybenhagyási, vagy változtatási joga a vidéki gyűléseknek.

72. §.

A vidéki biztosságok rendszerinti tagjai, u. m. az elnök, jegyző, pénztárnok, s 6 biztossági tag szavazattal bírnak az egyesület közgyűléseiben.

73. §.

A vidéki biztosságok aláírásaikban s pecséteiken ezen czímmel élnek „az országos védegyület N. N. vidéki osztályának biztossága.“

74. §.

A vidéki biztosságok szinte azon testületet képezik az egyesület vidéki osztálya irányában, melyet az igazgató választmány képez az egész egyesület irányában; annak tehát szintűgy, mint ez az egyesületnek, jelentésekkel, és felelőséggel tartoznak; kötelesek a vidéki egyesület állapotját mindig világosságban tartani: a vidéki gyűlés számára mind azon adatokat összevgyűj-

teni, s jelentéseket előkészíteni, melyeket azok az egyesület igazgató választmányának a fentebbiek szerint előterjeszteni tartoznak. — Kötelesek továbbá az alapszabályok, közgyűlési határozatok, igazgató választmányi s vidéki gyűlési utasítások nyomán az egyesület céljainak valóstására, s terjedésének s hatásának gyarapítására folytonos buzgósággal működni. — Fő kötelességük pedig az egyesület terjesztésiben nem a holt belükkeli iv köröztetésre szoritkozni, hanem minél gyakrabban alkalmat adni a tagoknak, hogy nyilvános gyűlésekben egybegyűljenek, s azokban az egyesület jótékony hazafiúi szándoka iránti részvét, és fogékonyság, az előszó erejével terjesztessék. Kötelességük ezen gyűlésekben minden utasítást, tudósítást, s egyéb jelentést, melly az igazgató választmánytól hozzájuk érkezett, s annak nyomán tett saját intézkedéseit a vidéki tagokkal közleni, ébren tartani a lelkesedést, tudatni minden sikert, minden terjedést, lajstromozni a tagok' kívánatait, az illy gyűlések nyilvánossága által a 9. §. szerint ellenőrizni a lekötött hecsületszó megtartását; megnevezgetni a részvétől vonakodókat, megdicsérni a buzgólkodókat, s általában véve úgy az egyesület terjesztése, mind a tagok ide tartozó kellekeinek fedezése, gyárok s raktárok eszközlése, a tagoknak minden csalás, kijáadás, és szerfoletti terheltetés elleni biztosítása tekintetében

mind azon ügyelettel, eszközléssel, s végrehajtással eljárni, melly a fentebbi szakaszokban az egész egyesület irányában az igazgató választmánynak kötelességévé tételt.

75. §.

Különösebb kötelessége pedig a vidéki biztosságoknak az aláírások haladásáról az igazgató választmányt folytonosan tudósítani, s a beszédtelt felavatási díjak felét mint az egyesület közös pénztárába tartozót, legalább is 3. hónapoukint az egyesület igazgató választmányának biztos úton módon beküldeni. Saját vidéki költségeinek fedezésére azon telt díjak másik felét megtartván, s azzal ezen alapszabályok értelmében, s a vidéki gyűlések iránti pontos tudósítás s felelőség kötelezettsége alatt rendelkezvén.

76. §.

Hasonlóan egyik főbb kötelességük a vidéki biztosságoknak, hogy vidékük egyesületi tagjaival, az évi kellekek körül belőleges mennyiségét, legalább a főbb gyár kolmekre nézve megtudni igykezzenek, s azt (mindazáltal a bemondók neveinek feljegyzése nélkül) egybevetvén, s e szerint magoknak a szükségéről ismeretel szerezvén, gondoskodandnak, hogy a bemondott szükségek fedezésére raktárok állitassanak, boltok nyitassa-

nak, mellyeknek vállalkozói magokat kötelezzék, hogy a honi gyárostopl mindig bizonságot vesznek a vásárlott kelmékről, s azt a vidéki biztosságnak bemutatandják, mint szinte azoknak a honi iparművek árulásáról külön viendő könyveiket is megmutatandják, vagy legalább pontos kivonat által a szorgalom megismertetésére hiteles adatokat nyújtandának. Mindezekről nevezetesen a bemozdott kellékekről, a fedezésökre tett lépések sikeréről, s forgalomról a vidéki biztosságok az egyesület igazgató választmányát nyomban tudósítani tartozván.

77. §.

Általában véve a vidéki biztosságok folytonos levelezésben s összekötetésben állanak az igazgató választmánnyal, annak minden működéseikről jelentést tesznek, utasításait végrehajlják, és az egyesület céljainak valóításában kapcsol szolgálnak az egyes tagok, s az egyesület igazgatósága közt.

Az Ivtartókról.

78. §.

A vidéki osztályokat alakító választmányokon kívül, az igazgató választmány, s vidéki biztosságok idő folytában még más lelkes hazafiakat

is megbizandnak aláírások gyűjtésére, s őket e végett hiteles aláírási ivekkel ellátandják, miről azomban rendes jegyzőkönyvnek kell vezetetni, s aláírási iv 3. hónapon túl senkinek kün nem hagyattathatik, sőt akár sikerült az aláírás szerzés, akár nem, a notalán beszédett felavatási díjjakkal egyetemben be kell az aláírási iveknek a vidéki biztosságoknál, vagy igazgató választmányánál adatniok; s ha önkint be nem adatnának, vissza kéretniök. Az aláírások illy módoni tisztába hozatala után az aláírási iv a gyűjtőnek további buzgó eljárás végett ujjólag kiadathatván.

79. §.

Ezen alapszabályoknak 1. 2. 3. 6. 8. 9. §ai a 13dik a mennyiben a tagoknak a felavatási díjon kívül más fizetésre nem kötelezhetését biztossítja, — továbbá a 16. 17. 18. 24. 25. §ai a 27nek eleje, melly a legfőbb intéző hatalmat a közgyűlésnek tartja fen, s vége, hol az alapszabályok' módosításának joga korlátoltatik; a 37. §. azon része, melly a felavatási díjnak egy évben egy hatod részen túl felnem használhatását rendeli, s a 67. §. változhatlanokká emellevén a közgyűlések' szabály változtatási joga ezeknek valamint e 79. §nak is eltörlésére, vagy változtatására ki nem terjed.

80. §.

Ezen alapszabályoknak legalább egy egy hiteles példánya az egyesület elnökeinek, igazgatójának s az alakítandó vidéki biztosságoknak kiadandó; a vidékenként divatos más főnyelvekre is lefordítandó, s az egy vagy más nyelvi fordítás körülmény szerint az eredeli magyarhoz ragasztandó. Külömben pedig az alapszabályoknak minél szélesebb körbeni terjesztése az igazgatóságtól, ismerttetése pedig az egyesület minden hazafi tagjától megváratik.

Költ Pozsonyban a védegyeletet alakító választmányának 1844dik évi September hó 18kán tartott üléséből.

Gróf Batthyány Kázmér s. k.
a magyar védegyesület elnöke.

Tóth Lőrincz s. k.
jegyző.